

N:o xxx

Valtioneuvoston asetus

kivenlouhimon, kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelusta

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 2008

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty ympäristöministeriön esittelystä, säädetään 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 12 §:n 2 kohdan nojalla:

1 §

Tavoite

Tämän asetuksen tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen säätämällä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimukset kivenlouhimoille, kivenlouhinnalle ja kivenmurskaamoille.

2 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 1 §:n 1 momentin 7-kohdan c- ja e-alakohdan mukaisesti kivenlouhimoihin, kivenlouhintaan ja kivenmurskaamoihin. Toimintaan, jota harjoitetaan alle 50 päivää vuodessa asetusta sovelletaan ohjeellisena. Asetusta ei sovelleta kaivannaisjätteisiin.

3 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) **kivenlouhimolla** toimintaa, jossa muita kuin kaivoskivennäisiä irrotetaan louhimolla siten, että kivi voidaan hyödyntää rakennuskiven, hautakiven tai muun vastaavan tuotteen raaka-aineena; toimintaan kuuluvat poraus, panostus, räjäytykset, kiven irrotus, kiven välivarastointi ja varaston purkamisen toiminta-aikana, kiven käsittely ja siirto sekä toiminta-aikainen liikenne ja kuormaus toiminta-alueella, toiminta-alueella tapahtuva kaluston säilytys, huolto, tankkaus, polttonesteiden ja öljyjen varastointi, voimantuotanto, jätehuolto sekä toiminnan valmistelemiseen ja lopettamiseen liittyvät toimet, ei kuitenkaan irrotetun kiven varastointi ja siirto varsinaisen toiminnan loputtua;
- 2) **kivenlouhinnalla** kiven louhintaa siten, että kiviainesta hyödynnetään teollisesti louheena tai murskeen raaka-aineena, eikä louhinta liity maarakennukseen taikka muuhun rakennustoimintaan, johon ei tarvitse hakea lupaa maa-aineslain (555/1981) 2 §:n 2 kohdan nojalla; toimintaan kuuluvat poraus, panostus, räjäytykset, kiven irrotus, kiven, louheen ja sivukiven välivarastointi ja välivaraston purkamisen toiminta-aikana, kiven, louheen ja sivukiven muotoilu, käsittely ja siirto, toiminta-aikainen liikenne ja kuormaus toiminta-alueella, toiminta-alueella tapahtuva kaluston säilytys, huolto, tankkaus, polttonesteiden ja öljyjen varastointi, voimantuotanto, jätehuolto sekä toiminnan lopettamiseen liittyvät ja aluetta valmistelevat työt, ei kuitenkaan irrotetun kiven, louheen tai sivukiven varastointi tai siirto varsinaisen louhinnan loputtua;
- 3) **kivenmurskaamolla** murskauslaitoksessa tai -laitteistossa tapahtuvaa toimintaa, jossa louhetta, soraa tai moreenia murskataan murskaustuotteeksi; toimintaan kuuluu louhinta, jos murskaus tapahtuu louhinta-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä välittömästi louheen irrotuksen jälkeen,

murskeen siirto varastokasaan ja varastoinnin muut valmistelut, kiven rikotus, kiviaineksen siirto, toiminta-alueen toiminta-aikainen liikenne ja kuormaus, toiminta-alueella tapahtuva kaluston säilytys, huolto, tankkaus, polttonesteiden ja öljyjen varastointi, voimantuotanto, jätehuolto sekä toiminnan lopettamiseen liittyvät ja aluetta valmistelevat työt, ei kuitenkaan murskeen varastointi tai siirto varsinaisen toiminnan loputtua;

4) murskauslaitoksella yhdestä tai useammasta eri toimintayksiköstä koostuvaa laitosta tai laitteistoa, johon kuuluvat esimurskain, välimurskain sekä yksi tai useampi jälkimurskain, seulasto ja kuljettimet sekä tarvittavat energiantuotantoyksiköt;

4 §

Sijoittamista koskevat vaatimukset

Kivenlouhimoa, kivenlouhintaa, kivenmurskaamoa tai niihin kuuluvaa laitosta tai laitteistoa ei saa sijoittaa siten, että etäisyys melu- tai pölyhaittaa aiheuttavasta kohteesta asumiseen tai lomaa-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen on vähemmän kuin 200 metriä, ellei toiminnan sisätiloihin sijoittamisella tai muilla tehokkailla, viranomaisen hyväksymiin arviointimenetelmien perustuvilla toimilla voida luotettavasti osoittaa, etteivät tässä asetuksessa säädetyt raja-arvot ylity. Toimintaan kuuluvan kaluston säilytys, huolto, tankkaus, polttonesteiden ja öljyjen varastointi, voimantuotanto sekä jätehuolto voidaan kuitenkin sijoittaa tätä lähemmäksi, edellyttäen että tämän asetuksen raja-arvot eivät ylity.

Sen lisäksi, mitä ympäristönsuojelulain 6 §:ssä toiminnan sijoittamisesta muutoin säädetään, toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti, ellei sijoittamiselle ole myönnetty poikkeamispäätöstä asemakaavasta. Jos toiminta sijoitetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle, sijoittamisen edellytykset ratkaistaan tarvittaessa suunnittelutarveasiana siten, kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa (133/1999) säädetään.

5 §

Toiminta-alueen pölyntorjunta

Toimintoja suunniteltaessa ja sijoitettaessa on otettava huomioon toimintaan liittyvän liikenteen sekä purkaus- ja lastaustoimintojen aiheuttaman pölyämisen ja muiden hiukkaspäästöjen ehkäiseminen. Toiminnan aiheuttaman pölyn ja muiden hiukkaspäästöjen leviämistä on estettävä rakennusteknisesti sijoittamalla päästölähteet pölyn ja muiden hiukkasten leviämisen kannalta mahdollisimman haitattomasti. Toiminnan ilmaan tulevia päästöjä on vähennettävä valitsemalla käyttöön mahdollisimman vähäpäästöisiä koneita ja laitteita.

Toiminta-alueella, sen liittymäteillä, sekä alueilla, joilla työkoneet liikkuvat, kuljetukset on suunniteltava ja toteutettava siten, että toiminnasta aiheutuva pölyäminen on mahdollisimman vähäistä. Laitoksen toiminnasta johtuvan liikenteen aiheuttamien pölyhaittojen vähentämiseksi on laitokselta lähtevien ajoneuvojen kuormat tarvittaessa kasteltava. Kastelujärjestelmää ei tarvitse käyttää silloin, kun kastelu on pakkasen vuoksi teknisesti mahdotonta tai sääolosuhteiden vuoksi muutoin tarpeetonta.

6 §

Kivenmurskaamon pölyntorjunta

Jos kivenmurskaamoon kuuluva murskauslaitos tai -laitteisto on tarkoitus sijoittaa yli 200, mutta alle 500 metrin etäisyydelle asumis- tai loma-asumiskäytössä olevasta rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta, oleskeluun tarkoitettusta piha- tai virkistysalueesta, jolla tosiasiallisesti oleskelee ihmisiä, on pölyn haitallista leviämistä ympäristöön estettävä ensisijaisesti kote-

loimalla pölyävä murskauslaitos tai -laitteisto kattavasti ja tiiviisti tai kastelemalla pölyäviä kohteita niin tehokkaasti, että haitallista pölyämistä ei aiheudu.

Kuljettimelta varastokasaan putoavan kiviaineksen pölyämistä on estettävä putoamiskorkeuden säätelyllä sekä kuljettimien päähän kiinnitettyillä suojilla; putoavan pölyn leviäminen on estettävä maahan asti ulottuvilla verkoilla ja porauksessa syntyvän leijuvan pölyn leviämistä on estettävä porausvaunuihin sijoitettavilla pölynkeräyslaitteilla. Pölyntorjunnassa voidaan käyttää myös muita teknisiä menetelmiä, jotka ovat vastaavan tehokkaita.

Kohteissa, joiden läheisyydessä on pölyhaitoille erityisen herkkiä kohteita, pölyn haitallista leviämistä on estettävä keräämällä pöly suodatukseseen ja ionisaatioon perustuvalla pölyn keräyslaitteistolla tai käyttämällä muita vastaavan tehoisia teknisiä pölyntorjuntamenetelmiä.

7 §

Ilman laadun seuranta

Toiminnasta ei, muut ilmanlaatuun vaikuttavat toiminnot huomioon ottaen, saa aiheutua pölyämistä tai muita hiukkaspäästöjä siten, että asumiseen tai loma-asumiseen käytettävillä alueilla, hiukkasten kokonaisleijuma (TSP) ylittää ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (480/1996) säädetyn ohjearvon. Toiminnasta aiheutuva hengitettävien hiukkasten (PM 10) pitoisuus ulkoilmassa alueilla, joissa asuu tai oleskelee ihmisiä ja joissa ihmiset saattavat altistua ilman epäpuhtauksille, ei myöskään saa ylittää ilmanlaadusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (711/2001) säädettyä raja-arvoa tai ilmanlaadun ohjearvoista ja rikkilaskeuman tavoitearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (480/1996) annettua ohjearvoa.

8 §

Kivenmurskaamon meluntorjunta

Toiminnan aiheuttaman melun leviämistä on estettävä rakennusteknisillä toimenpiteillä ja sijoittamalla melulähteet melun leviämisen kannalta mahdollisimman haitattomasti. Jos kivenmurskaamoon kuuluva murskauslaitos tai -laitteisto on tarkoitus sijoittaa yli 200, mutta alle 500 metrin etäisyydelle asumis- tai loma-asumiskäytössä olevasta rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta, oleskeluun tarkoitettuun piha-alueesta tai virkistysalueesta, jolla tosiasiallisesti oleskelee ihmisiä, on melun syntymistä ja leviämistä ympäristöön estettävä toiminnassa esimurskaimen kumituksella, kumisilla seulaverkoilla, tiiviillä koteloinnilla, meluseinämillä tai muilla vastaavilla teknisillä meluntorjuntatoimenpiteillä. Meluvallit on rakennettava joko murskaamon tai melulle altistuvan kohteen välittömään läheisyyteen.

Murskauslaitoksen tai -laitteiston on sijaittava toiminta-alueella ympäristöön nähden mahdollisimman alhaalla. Raaka-aine, pintamaa ja tuotevarastokasat on sijoitettava ja pidettävä mahdollisuuksien mukaan riittävän korkeina siten, että ne estävät melun leviämistä. Lisäksi on otettava huomioon, että voimakkain ääni ei saa suuntautua meluhaitoille altistuvien kohteiden suuntaan ja että siirtokuljetusmatkat ovat mahdollisimman pienet.

9 §

Melutason raja-arvot

Toiminta on järjestettävä siten, että toiminnasta ja siihen liittyvästä liikenteestä aiheutuva melu asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa tai hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei ylitä päivällä (klo 7-22) keskiäänitasoa L_{Aeq} 55 dB eikä yöllä (klo 22-7) keskiäänitasoa L_{Aeq} 50 dB. Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöaikaisia arvoja. Tämän lisäksi loma-asumiseen käytettävillä alueilla, luonnonsuojelualueilla, leirintäalueilla tai taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla keskiäänitaso (L_{Aeq}) ei saa päivällä (klo 7-22) olla ulkona suurempi kuin 45 dB ja yöllä (klo 22 - 7) 40 dB. Jos melu sisältää iskumaista tai kapeakaistaista melua mittaus- tai

laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista raja-arvoon. Räjähäytysten ilmanpaineiskua ei sisällytetä raja-arvoihin.

10 §

Tärinästä aiheutuvien häittojen rajoittaminen

Räjähäytystöissä noudatetaan, mitä työturvallisuuslaissa (738/2002) ja sen nojalla säädetään. Poikkeuksellisesta ympäristönsuojelullisesta syystä ja jos toiminnan läheisyydessä on tärinälle erityisen herkkiä rakennelmia tai toimintoja, voi ympäristölupaviranomainen antaa räjäähäytöksistä myös muita määräyksiä.

Kirjallinen räjäähäytysuunnitelma on toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Jos tärinälle altistuva kohde sijaitsee sellaisella etäisyydellä toiminnasta, että tärinän voidaan arvioida selvästi ylittävän havaintokynnyksen, on räjäähäytysajankohdista ilmoitettava kirjallisesti ennen ensimmäisten räjäähäytysten aloittamista sekä rajanaapureille että niille, joiden kiinteistöllä on asumiseen tai loma-asumiseen käytettäviä rakennuksia tai muita tärinälle herkkiä kohteita. Ennalta määritellyistä räjäähäytysajankohdista voidaan poiketa vain erityisestä syystä, josta on ilmoitettava etukäteen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa rajanaapureille sekä edellä mainituille mahdollisille häitänkärtsijöille. Räjäähäytöksistä ja räjäähäytöksistä laadittavasta kirjallisesta räjäähäytysuunnitelmasta, noudatetaan muutoin, mitä valtioneuvoston päätöksessä räjäähäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista (410/1986) säädetään.

11 §

Pohjaveden ja maaperän suojele

Pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei saa päästää maaperään tai pohjaveteen. Toiminta-alueella sijaitsevien polttoainesäiliöiden on oltava rakenteeltaan tiiviitä sekä kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi, säilytys- ja käsittelyalueiden on oltava tiivispohjaisia, nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteisto sulkuventtiilillä.

Kevyen polttoöljyn muut kuin kaksoisvaippaiset säiliöt on sijoitettava vastaavasti suoja-altaaseen, jonka tilavuus on 1,1 kertaa polttoainesäiliön tilavuus ja joka on sijoitettu katokseen tai varustettu sadeveden poisto- ja erotuslaitteella. Poltonesteiden kuljetukseen käytettävä yli 400 litran säiliö on sijoitettava nesteitä läpäisemättömälle alustalle.

Koneet ja ajoneuvot on tankattava ja huollettava tiivispohjaisella varikkoalueella siten, että polttoaineita ja muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään ja pohjaveteen. Ajoneuvoja ei saa pestä toiminta-alueella.

Tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella pölynsidontaan tai liukkaudentorjuntaan ei saa käyttää aineita, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa.

12 §

Kuivatus- ja jätevedet

Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien, pohjavesien tai talousvesikaivojen pilaantumista tai terveyshäitää. Jos toiminnasta kertyy vesiä, jotka johdetaan ympäristöön, pitää niille ennen toiminnan aloittamista rakentaa selkeytysallas kiintoaineen poistamista varten.

Sen estämättä, mitä valtioneuvoston asetuksessa talousvesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (542/2003) 2 §:n 2 momentin 2-kohdassa asetuksen sovelta-

misalasta säädetään, sovelletaan asetusta kivenlouhimon, kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon toiminta-alueen talous- ja saniteettivesiin.

13 §

Jätteiden käsittely ja hyödyntäminen

Toiminnassa syntyvät jätteet on käsiteltävä ja hyödynnettävä siten kuin jätelaissa (1072/1993) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä tuotannossaan syntyvästä jätteestä ja sen jätehuollosta siten kuin jätelain (1072/1993) 51 §:ssä säädetään.

Toiminnassa muodostuvat ongelmajätteet ja muut ympäristölle vaaralliset jätteet on kerättävä talteen ja varastoitava katettuun tilaan tiivispohjaiselle alustalle, josta mahdolliset vuodot eivät pääse leviämään ympäristöön. Paikalla on oltava tiiviit keräysastiat kaikille toiminnassa syntyville ongelmajätteille sekä tavanomaisille jätteille. Erilaatuiset ongelmajätteet on pidettävä toisistaan erillään ja pakattava niiden ominaisuuksia selvästi kuvaaviin astioihin ja pakkauksiin. Öljyjätteeseen ei saa varastoinnin aikana sekoittaa muuta jätettä tai ainetta, eikä eri öljylaatuja saa tarpeettomasti sekoittaa keskenään. Pohjaliete ja öljy sekä muut ongelmajätteet on toimitettava asianmukaiseen käsitteilyyn.

Jätevesijärjestelmän liete ja umpikaivojen jäte on kuljetettava ja käsiteltävä siten, kuin siitä jätelaissa (1072/1993) tai sen nojalla säädetään.

14 §

Erityisen häiritsevien työvaiheiden toiminta-aikarajoitukset

Erityisen häiritseviä työvaiheita ovat kiven rikotus, poraaminen, murskaaminen, räjäytykset sekä toiminnasta aiheutuvat kuormaukset ja kuljetukset. Toiminnassa on aina otettava huomioon edellä 9§:ssä säädetyt melutason raja-arvot.

Jos toiminnan etäisyys melulle altistuvista kohteista on alle 700 metriä:

- 1) kiveä ei saa rikottaa kello 18.00 - 07.00 välisenä aikana;
- 2) poraaminen ja murskaaminen on kiellettyä kello 22.00 - 07.00 välisenä aikana;
- 3) räjäytykset on tehtävä arkipäivisin kello 8.00 - 18.00 välisenä aikana ja
- 4) kuormaukset ja kuljetukset on suoritettava arkipäivisin kello 6.00 - 22.00 välisenä aikana.

15 §

Poikkeukselliset tilanteet

Toiminnassa on varauduttava ennakolta häiriö- ja poikkeuksellisiin tilanteisiin. Häiriö- ja poikkeuksellisista tilanteista on tehtävä ilmoitus välittömästi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljy- ja kemikaalivahingoista on lisäksi ilmoitettava alueelliselle pelastusviranomaiselle. Laitoksella on oltava yhteyshenkilö, jonka yhteystiedot on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille. Muutoksista on ilmoitettava viranomaiselle välittömästi.

Häiriö- tai muun poikkeuksellisen tilanteen sattuessa toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viivytyksettä korjaus- tai torjuntatoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Jätevesijärjestelmästä on oltava ajan tasalla olevat käyttö- ja huolto-ohjeet, jotka on säilytettävä kiinteistöllä viranomaisten saatavilla. Jätevesijärjestelmää on käytettävä ja huollettava ohjeiden mukaisesti siten, että se toimii suunnitellulla tavalla ja että asetetut jätevesien käsittelyvaatimukset täytetään.

16 §

Toiminnan ja vaikutusten tarkkailu

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toiminnan tarkkailu lupa- tai valvontaviranomaisen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti, kuten siitä ympäristönsuojelulain (86/2000) 46 §:ssä säädetään.

Jos toiminnanharjoittaja voi luotettavin, viranomaisen hyväksymin arviointimenetelmin osoittaa, että asetuksen 7 ja 10 §:ssä säädetyt ilmanlaadun- ja melutason raja-arvot eivät alle 500 metrin etäisyydellä haittaa aiheuttavasta toiminnasta ylity, mukaan lukien toiminnasta aiheutuva liikenne, ei päätöksessä tarvitse asettaa raja-arvoille seurantavelvoitteita.

Jos toiminnan etäisyys melu- ja pölyhaitoille altistuvista kohteista on yli 500 metriä, maasto-olosuhteet ovat erityisen suojaavat ja voidaan perustellusti olettaa, että tämän asetuksen ilmanlaadun ja melutason raja-arvot eivät ylity, toiminnanharjoittajan ei tarvitse erikseen osoittaa melun- ja ilmanlaadun raja-arvojen alittumista, eikä päätöksessä tarvitse asettaa raja-arvoille seurantavelvoitetta.

Räjätystärinän ohjearvoista ja niiden mittaamisessa noudatetaan mitä työturvallisuuslain (738/2002) ja sen nojalla annetun valtioneuvoston päätöksen (410/1986) räjäytys- ja louhintatyön järjestysohjeista säädetään sekä järjestysohjeiden nojalla annetuissa Sosiaali- ja terveysministeriön turvallisuusmääräyksissä (16:0/1998) esitetään.

17 §

Kirjanpito ja tietojen toimittaminen

Toiminnasta on pidettävä kirjaa. Yhteenvedo kirjanpidosta on säilytettävä ja pyydettyessä esitettävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Kirjanpidossa on ilmentävä tiedot vähintään häiriötilanteista ja niiden johdosta tehdyistä korjaustoimenpiteistä, tiedot kiinteistöllä syntyneiden ongelmajätteiden toimituspaikasta ja määrästä sekä tiedot ympäristövaikutusten tarkkailusta.

18 §

Toiminnan lopettaminen

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle toiminnan lopettamisesta ja esitettävä suunnitelma mahdollisten rakenteiden poistamisesta sekä maaperän ja pohjaveden mahdollisen pilaantumisen selvittämisestä.

Toiminta-alue on saatettava toiminnan loputtua sellaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa tai ympäristön muuta pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminta-alue on siistittävä ja alueelle varastoidut jätteet ja ongelmajätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi siten kuin siitä jätelaissa säädetään. Toiminnan lopettamisen jälkeisistä velvoitteista noudatetaan mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään.

19 §

Voimaantulo ja siirtymäsäännös

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2009.

Tätä asetusta sovelletaan olemassa olevaan toimintaan, kun toimintaa koskeva lupahakemus tulee vireille tämän asetuksen voimaantulon jälkeen. Toimintaan, jonka lupahakemus on tullut vireille ennen tämän asetuksen voimaantuloa, sovelletaan ennen tämän asetuksen voimaantuloa voimassa olleita säännöksiä.